

Winterengel

Corina Bomann bij Boekeryj:

Het vlindereiland
De maneschijnsonate
De jasmijnzussen
De stormroos
Een wonderlijke winterreis
Het klapprozenjaar
Winterbloesem
De rozentuin

De vrouwen van de Leeuwenhof:

Agneta's erfenis
Mathilda's geheim
Solveigs belofte

De kleuren van schoonheid:

Sophia's hoop
Sophia's wens
Sophia's triomf

Waldfriede-saga:

Gloriedagen
Lichtpunt
Avondrood
Ochtendgloren

Een kamer aan zee
Een magische zomer
Winterengel

boekeryj.nl

Corina Bomann
Winterengel

Door een onverwacht bezoek krijgt Anna de uitnodiging van haar leven, maar durft ze te kiezen tussen haar vertrouwde leven en een magisch avontuur?

Vertaald uit het Duits door Cora Kool

ISBN 978-90-492-0487-7
ISBN 978-94-023-2436-5 (e-book)
ISBN 978-90-528-6805-9 (audio)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Winterengel*
Vertaling: Cora Kool
Omslagbeeld en -ontwerp: © Bürosüd
Zetwerk: CeevanWee, Amsterdam

© by Ullstein Buchverlage GmbH, Berlin. Published in 2020 by
Ullstein Taschenbuch Verlag. Originally published in 2017 by List
Verlag.
© 2024 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv,
Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag openbaar
worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op
welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toe-
stemming van de uitgever.

I

1895

'Glas is net als de liefde,' hoorde ik mijn vader zeggen toen hij de deur van zijn werkplaats opende. 'Het kan tientallen jaren meegaan, maar van het ene op het andere moment worden verwoest. Je moet het allebei, liefde én glas, vol gevoel behandelen als je niet wilt dat het breekt. Slaag je daarin, dan kunnen mensen er blijvend plezier van hebben.'

Het was de eerste keer dat hij me meenam naar zijn glasmakerij. Ik werd omringd door hitte. Het vuur van de glassmeltoven scheen door het raampje van de zware deur, als het oog van een draak. De vele tangen, bakken en het andere gereedschap kwamen het eerste ogenblik beangstigend op me over. Maar ik wist met mijn zes jaar al dat ze het fundament van ons leven waren: het dak boven ons hoofd, het brood dat we aten, de bedden waarin we sliepen en de kleding die we droegen.

Van liefde had ik geen idee en daarom begreep ik de betekenis van zijn woorden op dat moment nog niet. Mijn vader legde zijn hand op mijn schouder en leidde me rond. Uiteindelijk stonden we voor de grote spiegel, het meesterwerk van mijn vader.

Die spiegel leek de poort naar een andere wereld. Een wereld waarin nóg een Anna was in een rode doorknoopjurk en een hoed op haar hoofd en nóg een vader, die er met zijn donkere, geklede jas en zwarte haar uitzag als een koning zonder kroon. De koning van de spiegel.

‘God zal mij geen zoons meer schenken en daarom zul jij dit hier op een dag erven,’ zei mijn vader en hij ging achter me staan. ‘Jij zult net als al je voorouders spiegelmaker worden. Je zult leren hoe je glas maakt en daarmee voorwerpen vormt die een diep verlangen bij de mensen opwekken. Voor spiegels worden, ook al zijn ze niets meer waard als ze breken, moorden gepleegd. Voor veel mensen is er niets kostbaarder dan het eigen gelaat.’

Ik keek mijn vader in de spiegel aan met ogen als schotelmpjes.

Mijn voorouders, dat waren al die mensen die vanaf de schilderijen in zijn werkkamer op me neerkeken. Ik was bang voor hun blik, want die was vaak onvriendelijk of verwijtend.

Zijn ogen hadden echter niets gemeen met de blikken van de overledenen op de schilderijen. Ze waren opgewekt en schitterden, alsof er een zonnestraal op blauw glas viel.

‘Klopt het dat je, als je te lang in een spiegel kijkt, de duivel ziet?’ vroeg ik, zonder dat ik in staat was om mijn hoofd weg te draaien van ons spiegelbeeld. Die uitspraak had ik nog maar een paar dagen eerder op straat gehoord van een oude vrouw. Ze omschreef spiegels als speelgoed van de ijdelheid en als zondig. Mama dacht dat ze niet meer helemaal goed snik was.

‘Nee, de duivel zie je niet,’ zei mijn vader sussend. ‘Wel bestaat de kans dat je in je eigen hart kunt kijken en daar verlangens, hunkeringen vindt. Of je ziet je eigen lelijkheid, hoe mooi je ook bent. Een spiegel laat zich niet voor de gek houden: hij geeft altijd de wereld weer zoals hij die ziet. En als ik er nu in kijk, zie ik geen duivel, ik zie mijn toekomst.’

‘Hé, Anna, sta je weer te dromen?’

Ik schrok op. De hitte die ik in mijn verbeelding net nog had gevoeld, verdween en veranderde in een ijskoude bries op mijn wangen.

Wenzel Philipps, de zoon van mijn baas, grijnsde vrolijk

naar me. Met zijn rossige haar en de vele zomersproeten leek Wenzel op een welwillende kobold. Ik had geen idee waarom, maar telkens als hij vlak bij me stond of met me praatte, begon mijn hart te bonken. En het was nog erger als hij me erop betrapte dat ik aan het dagdromen was.

‘Nee, ik... ik was gewoon aan het nadenken.’

‘Dat doe je de laatste tijd vaak,’ antwoordde Wenzel en hij ging op de tafel zitten.

‘Nee, niet doen!’ Mijn handen schoten afwerend omhoog. Ik wist als geen ander hoe wankel de marktkraam was. Daarom zorgden we er altijd voor dat hij nooit te zwaarbeladen was. Door het gewicht van Wenzel begon hij vervaarlijk te kraken. Ik gaf hem een harde por.

Hij duikelde naar achteren. ‘Wat is er met jou aan de hand, zeg?’

‘Je moet niet op de tafel gaan zitten!’ snauwde ik tegen hem. ‘Stel dat hij in elkaar stort? Dan is al ons werk voor niets geweest. Glas kent geen genade als het op de straatstenen belandt, dat weet je zelf ook wel!’

‘Rustig maar,’ zei hij kalmerend en hij kwam naar me toe. Ik verstijfde helemaal toen hij een haarstreng uit mijn gezicht streek. De warmte van zijn huid verdreef moeiteloos de kou van mijn wangen en bracht me aan het huiveren. ‘Ik weet dat het niet bepaald makkelijk voor je is, maar ik beloof je dat we een oplossing zullen vinden.’

Hoe die er dan ook uit mocht zien. Hoewel het met de glasmakerij van Philipps naar verhouding nog goed ging, was mijn loon hopeloos ontoereikend. De glasfiguren waren een fijne bijverdienste, als ze al verkocht werden en niet stukgingen omdat er iemand op de wankle tafel ging zitten.

Vandaag was er nog niet één engel over de toonbank gegaan.

Misschien was het nog te vroeg, het duurde tenslotte nog

vijf weken voordat het Kerstmis was. De eerste adventzondag werd volgend weekeinde pas gevierd.

De kleur van de lucht was al de hele dag afwisselend donkergrijs en loodgrijs. Er brak geen enkele zonnestraal door het wolkendek. Er zou vast sneeuw komen. Dan bleven de mensen liever thuis en als ze toch naar de markt kwamen, beperkten ze zich tot het noodzakelijkste.

‘Kom, we pakken de boel in,’ zei Wenzel uiteindelijk. ‘We verkopen nu toch niets meer. De kans dat het glas uiteenspat door de vorst is groter.’

Hij ook met zijn oplossing. Ik betwijfelde of hij er echt een had.

Ik deed mijn figuurtjes zo voorzichtig mogelijk in de doos, waarvan ik de vakken had bekleed met vlieswol zodat ze niet stukgingen: rode en purperkleurige engelen, gouden sterren en witte ijskristallen, mijn laatste creatie. Tot slot legde ik het deksel erop en nam de doos in mijn armen. Hij was behoorlijk zwaar, maar ondanks mijn slanke postuur kon je me niet zwak noemen.

Nadat Wenzel de kraam had ingeladen, stapten we op zijn wagen. Na de zaterdagmarkt bracht hij me altijd thuis. Ik had de afstand ook prima in een half uur lopend kunnen afleggen en deed dat ook op normale werkdagen. Eigenlijk was het dus niet nodig, maar ik genoot ervan dat hij zich om me bekommerde en dat ik tijd met hem kon doorbrengen.

Terwijl de wielen over de met een ijslaag bedekte wegen rattelden, dacht ik weer aan mijn dagdroom.

Van de ooit zo schitterende werkplaats van mijn vader was niet veel meer over. Na zijn dood bleek dat hij een berg schulden had achtergelaten.

De mensen die vonden dat het waanzin was om de productie van spiegels nog een keer te laten opbloeien in deze streek leken gelijk te krijgen. De tijden waarin mensen van adel een

heel kasteel wilden voorzien van spiegels waren allang voorbij. Bestellingen voor grote spiegels werden steeds zeldzamer en uiteindelijk vervaardigde zijn werkplaats bijna uitsluitend nog glazen en flessen voor herbergen. De Hollandse glasproductie, die honderd jaar geleden al had geleid tot de sluiting van de grote spiegelwerkplaats, maakte het ook ons nog altijd moeilijk.

Waarschijnlijk was zijn verdriet er de oorzaak van geweest dat het hart van mijn vader opeens was blijven stilstaan.

In de eerste nacht na zijn dood droomde ik dat zijn hart van robijn glas was en dat het in duizend stukjes uiteengespat was. Wekenlang kon ik geen rood glas meer zien.

Een paar dagen na de begrafenis van mijn vader kwamen de mensen van de bank langs. Ze legden beslag op de werkplaats en alles wat erin stond, net als op ons woonhuis. We waren gedwongen om onze intrek te nemen in een klein onderkomen. Van de ene op de andere dag raakten we het fundament van ons leven kwijt.

Het was een wonder dat ik in Jux, een dorp vlak bij Spiegelberg, een baan vond bij een glasmaker.

Als slecht betaald hulpje weliswaar, maar ik verdiende tenminste iets en kon met glas werken.

‘Anna?’ vroeg Wenzel zacht. Door zijn stem liep er een aangename rilling over mijn rug.

‘Ja?’

‘Ik wil je dit al een tijdlang vragen,’ begon hij aarzelend.

‘Wat dan?’

‘Nou ja... zou je...’ Hij ademde diep in en ging op beslistere toon verder: ‘Zou je morgen na de kerk een stukje met me willen gaan wandelen?’

Ik keek hem verrast aan. Zijn oren waren vuurrood, alsof hij te lang voor de oven had gestaan.

Wat was er met hem aan de hand?

‘Waarom?’ vroeg ik. Wilde hij praten over de oplossing die hij had bedacht, of... Opeens besepte ik wat voor bijbedoelingen hij wellicht had.

We kenden elkaar al sinds onze schooltijd. Wenzel was twee jaar ouder dan ik. Ik was destijds jaloers op hem, omdat hij al in de werkplaats van zijn vader kon beginnen en ik nog steeds op school zat. Hij liep altijd iets op me voor en soms hielp hij me als ik bepaalde dingen niet snapte. Ik mocht hem toen al en tegenwoordig, nu we samenwerkten, nog wat meer.

Maar ik was nog nooit met hem alleen op pad geweest.

‘Nou ja, ik wil iets met je bespreken,’ antwoordde hij met een knalrood hoofd.

Dat maakte me een beetje ongerust. De genegenheid die ik voor hem voelde was fijn, dat zeker. Hij zag er goed uit en was heel aardig. Maar ik was nog niet van plan om te trouwen, hoewel ik daar op mijn achttiende eigenlijk al de leeftijd voor had.

‘Prima,’ zei ik desondanks.

‘Mooi,’ zei Wenzel dolgelukkig, zonder mijn twijfel op te merken. ‘Waar zullen we afspreken? Ik zou je bijvoorbeeld bij jou thuis kunnen ophalen?’

‘Nee, dat is nergens voor nodig,’ flapte ik eruit. ‘Laten we onder die knoestige eik afspreken, waar de bliksem een paar jaar geleden is ingeslagen. Weet je waar die is?’

‘Natuurlijk.’ Wenzel kwam een tikkeltje geïrriteerd over. Had hij er werkelijk op gehoopt dat ik hem bij ons thuis zou uitnodigen? Dan zou mijn moeder ook echt geloven dat hij me het hof maakte. Soms droomde ik daar heimelijk van, hoewel ik om de een of andere reden niet wilde dat zij op dat idee kwam.

‘En, wat vind je daarvan? Dat is toch een prima plek, of niet?’

‘Je weet toch wel dat er bij die blikseminslag een paar men-

sen zwaargewond zijn geraakt doordat ze onder die boom gingen schuilen?’

‘Dat weet ik, maar daarom hoeft dat ons nog geen ongeluk te brengen.’

Mijn handen klemden de doos steviger vast. Ze waren inmiddels nat van het zweet en dat leek met elke meter die we reden erger te worden.

Wat zou mijn moeder zeggen? Ze zou waarschijnlijk blij zijn als ik een goede man zou vinden. Dat hield alleen wel in dat ik niet meer zo goed voor haar kon zorgen. En Wenzel stond vast niet te springen om ons hele gezin in huis te hebben.

‘Dan zien we elkaar dus onder de eik,’ zei Wenzel en hij schudde glimlachend zijn hoofd.

‘Wat is er?’ vroeg ik.

‘Niets. Soms ben je nogal... apart.’

Ik had kunnen vragen waarom, maar liet het erbij. Was dat dan raar, als je eerste afspraakje niet meteen in het huis van je moeder begon? Het was toch veel leuker als je zoiets stiekem kon doen?

We legden de rest van de weg naar Spiegelberg in stilte af. Bij het huis waar wij op de bovenste verdieping woonden, stopte hij.

‘Nou, tot morgen dan,’ zei hij en voordat ik er erg in had, gaf hij me een kus op mijn wang.

Ik keek hem verbaasd aan en stapte van de wagen. Het duizelde me ineens. Ik zwaaide even en keek hem na terwijl hij wegreed over de straat.

Het idee met hem te trouwen drukte zwaar op me. Ieder ander meisje zou misschien blij zijn geweest. Maar ik was bang. Bang dat er daarna in mijn leven nooit meer iets zou veranderen. Ik wist dat het naïef was om te dromen van meer.

Als ik 's nachts niet kon slapen, dacht ik er soms aan om naar vreemde landen te reizen en dingen te zien die ik later met glas kon namaken. Ik wist zeker dat mensen geïnteresseerd zouden zijn als ik exotische dieren en planten van glas kon aanbieden.

Ik zuchtte diep en liep met mijn doos de trap op naar de voordeur.

Het huis waar wij een kamer huurden was van Michael Niedermayer, de eigenaar van de kruidenierswinkel. Hij kende mijn moeder van vroeger en had zich meteen bereid verklaard om ons onderdak te verlenen.

Ons onderkomen bestond uit één enkele grote kamer die we met een kamerscherm hadden opgedeeld in een woonvertrek en een slaapplek. Een eigen keuken hadden we niet en daarom mochten we koken in de keuken van de Niedermayers.

De huur was niet heel hoog maar toch moesten we zuinig aan doen, want de doktersbezoeken en de medicijnen van mijn moeder kostten het nodige. En als ik zoals vandaag geen enkele glazen engel verkocht, moesten we de buikriem nog verder aanhalen.

De geur van koolsoep drong mijn neusgaten binnen toen ik de trap op liep. Minka, de kat van de Niedermayers, had het zich weer eens midden op de bovenste tree gemakkelijk gemaakt. Ik was al vaker gestruikeld over het dier en bijna van de trap gevallen.

‘Kst,’ zei ik, waarop de kat me hooghartig aankeek en geen centimeter van haar plek week.

Daarom probeerde ik me er zo goed en zo kwaad als het ging langs te wurmen. Ik hield eigenlijk van katten, alleen had ik deze hier graag een schop verkocht.

Ik was nog maar net langs haar of ze rekte zich uit en verdween via de openstaande deur van de linnenkamer.

‘Dat doe je expres,’ fluisterde ik hoofdschuddend. Hopelijk zou mijn moeder nooit een smak maken door deze eigenzinnige pluizenbol.

Bij binnenkomst sloeg de kou me tegemoet. Elisabeth was blijkbaar vergeten om meer hout op het vuur te leggen. Mijn moeder lag op de bank, gewikkeld in een dikke wollen deken, en sliep. Mijn zusje was nergens te bekennen.

Ik zette de doos op de brede vensterbank en liep naar de tegelkachel. Die kon flink heet worden, als je althans niet vergat om te stoken. Nu waren de tegels niet meer dan lauwwarm.

Gelukkig was het vuur nog niet helemaal uit. Ik blies ertegen en toen de vlam weer wat oplaaide, voegde ik houtblokken en wat kolen toe die we van de kruidenier uit de kelder mochten halen.

Het zou een tijdje duren voordat het hier echt warm werd, maar het begin was er.

‘Elisabeth?’ vroeg mijn moeder slaapdronken. Ze had denk ik nog niet op mijn thuiskomst gerekend.

‘Nee, mama, ik ben het, Anna.’

‘Ben je er nu al?’ Ze knipperde slaperig met haar ogen.

‘Ja, ik ben er al,’ antwoordde ik. ‘Wenzel heeft me meegenomen op zijn wagen.’

Ze kwam moeizaam overeind en vertrok haar gezicht. De reuma leek vandaag heel erg op te spelen. Ze had er voor het overlijden van mijn vader al last van gehad en het werd van jaar tot jaar erger.

Vroeger dacht ik dat alleen oude mensen zo’n ziekte kregen. Volgens dokter Mettelmann kon het ook jongere mensen overkomen. In dat geval konden ze zich na een paar jaar nog maar moeizaam bewegen. Vooral als ze vaak heftige aanvallen hadden.

’s Zomers ging het naar verhouding goed met mijn moeder. Dan kon ze zelfs de was doen.

In de winter was ze er echter bijna onafgebroken toe veroordeeld om geen vin te verroeren. Vooral haar rug deed dan zeer. Of ze nu stond, zat, liep of lag, ze had continu pijn. De tabletten en smeersels hielpen slechts tijdelijk.

Als het in huis dan ook nog eens koud werd, verslechterde haar toestand.

‘Die Wenzel is echt een heel aardige knul,’ zei ze toen ze kennelijk een houding had gevonden waarin ze het kon uithouden.

‘Dat is hij inderdaad.’ Ik dacht even na of ik haar over zijn vraag zou vertellen. Nee, nu niet, zei ik tegen mezelf. Misschien vanavond, als het hier warmer was en we wat hadden gegeten.

‘Waar is Elisabeth eigenlijk?’ vroeg ik. ‘De school is al uit.’

‘Mevrouw Niedermayer heeft haar gevraagd of ze wilde helpen bij het verstellen van het beddengoed.’

Dat hield in dat Elisabeth beneden in de warme woonkamer zat, naaide en zich door mevrouw Niedermayer liet volstoppen met koekjes. Niet dat ik het mijn zusje misgunde, maar ik vond het vervelend dat ze dan onze moeder vergat.

‘Heb je honger?’ vroeg ik. ‘Of heb je iets anders nodig?’

‘Nee, kindje, laat maar. Vertel eens: hoe ging het vandaag op de markt? Heb je veel kunnen verkopen?’

Ik schudde mijn hoofd. ‘Nee, jammer genoeg niet.’

Anderen hadden misschien gelogen om hun moeder niet ongerust te maken. Dat kon ik echter niet. Mijn moeder zou het aan me zien.

Ze stak haar hand naar me uit. ‘Kom eens hier, meisje van me.’

Ik wist dat ze op dit soort momenten in mij het meisje met de vlechtjes zag dat in een overgooier door het huis liep. En ik wilde nu ook niets anders zijn dan dat. Zo kon ik tenminste voor één keer vergeten dat mijn moeder ziek was, dat ik geen

vader meer had, en dat mijn enige kans op een beter leven voor ons drieën bestond uit een huwelijk met een welgestelde man.

Ik hurkte bij haar neer en voelde even later haar hand op mijn haar.

‘Het komt allemaal goed,’ zei ze. ‘Het is nog geen kerst. De mensen zullen je engelen kopen, zoals ze dat altijd doen. En het kan best zo zijn dat het volgend jaar weer wat beter met me gaat, zodat ik ergens kan gaan werken.’

‘Nee,’ liet ik me ontvallen. ‘Dat is nergens voor nodig. Over twee jaar kan Elisabeth in de leer gaan. Ze kan zó goed naaien dat ze vast en zeker ergens wordt aangenomen.’

Mijn moeder zuchtte. Ze wist maar al te goed dat ze nooit beter zou worden. Dat het een illusie was dat we met elkaar in ons levensonderhoud konden voorzien. Dan zat ik met mijn kijk op de dingen dichter in de buurt van de waarheid.

‘Ik blijf gewoon naar de markt gaan. En het werk bij meneer Philipps betaalt best goed,’ voegde ik eraan toe.

‘Dat is inderdaad zo,’ zei mijn moeder instemmend. ‘Alleen is één loon niet voldoende voor ons drieën. En voor jouw engelen moet je hele avonden in de werkplaats doorbrengen.’

Dat klopte. Op voorwaarde dat ik de werkplaats opruimde, vond meneer Philipps het goed dat ik ’s avonds van glasresten mijn engelen maakte. Hij wist dat ik de engelen verkocht, maar hoefde er niets voor te hebben.

Waarschijnlijk omdat hij vond dat hij dat verschuldigd was aan mijn vader, die hij goed had gekend.

‘We redden het er wel mee,’ antwoordde ik. ‘Elisabeth en ik hebben niet veel nodig. En de verkoop van de glazen figuurtjes was natuurlijk altijd al alleen een extraatje.’

De hand van mijn moeder streek door mijn haar en ze begon te zingen. Ik kende de melodie heel goed, want ze had die altijd geneuried als ze bij me waakte als ik ziek was. Door die

herinnering schoten de tranen me in de ogen. Niemand kon eeuwig kind blijven, maar soms snakte ik naar vroeger. Naar de dagen waarop ik vol hoop aan de toekomst had gedacht.

De deur ging open en mijn moeder stopte met zingen. Ik kwam onmiddellijk overeind. Elisabeth mocht niet zien dat ik naast onze moeder geknield zat en vocht tegen de tranen. Ze mocht niet meekrijgen dat ik me een beetje had laten gaan.

Toen ze vanachter het kamerscherm tevoorschijn kwam, was haar gezicht rozig van de warmte en de koekjes beneden.

‘Anna!’ zei ze geschrokken.

Ik zette mijn handen op mijn heupen. ‘Waarom heb je de kachel niet brandend gehouden? Je wéét dat mama de kou tot in haar botten voelt en dat het haar nog zeker maakt.’

Door mijn bijtende toon kromp ze ineen. Haar ogen werden groot en het rood trok weg uit haar gezicht.

‘Ik... ik wilde toch alleen even...’

Ik haalde diep adem. Het was niet mijn bedoeling om kort-af tegen haar te zijn, maar wat moest ik anders? Soms had ik het gevoel dat de last op mijn schouders te zwaar werd. Ik wist dat Elisabeth er weinig aan kon doen, maar soms kon ik de woede die in me opsteeg gewoon niet bedwingen.

‘Kijk,’ zei Elisabeth vol schaamte en ze overhandigde me een munt. Mevrouw Niedermayer had haar een mark betaald voor haar werk. ‘Ik dacht dat we het geld wel konden gebruiken.’

Ik sloeg mijn armen om haar heen. Nu voelde ik me nog elendiger.

Mijn zusje had net zoveel te lijden onder onze armoede als mijn moeder en ik. Van het geld dat ze verdiende, zou ze eigenlijk wat leuks moeten kunnen kopen. Dat soort dromen konden wij ons echter niet permitteren.

‘Dank je,’ zei ik en ik probeerde mijn tranen weg te slikken. Ze was dan wel de kachel vergeten, maar het was niet háár

schuld dat ik vandaag niets had verkocht. Dat was alleen mijn probleem.

‘Wat vind je, zullen wij vandaag ook soep maken? We hebben nog een paar winterwortels.’

Elisabeth knikte. ‘Ik zal je helpen.’

‘Nee, jij blijft hier om mama gezelschap te houden. En zorg ervoor dat het vuur blijft branden, goed?’

Ze knikte en ik streekte haar haar.

Ik vertrok uit onze kamer en liep naar de trap. De kat liet zich niet zien.

Eigenlijk was ik veel te verkleumd en te moe om meteen weer iets te doen, maar in de keuken was het warm en zodra de kou uit mijn lichaam was verdreven, zou ook de boosheid weer wegkruipen in zijn holletje.

Laat die avond werd ik wakker van luidruchtig hoefgetrappel. Het schalde door de hele straat. Het leek de ruiters niet uit te maken dat ze de hele buurt wekten.

Waren het misschien dronkaards uit de herberg? Die werd ook af en toe bezocht door soldaten die in het weekeinde verlof hadden.

Ik glipte nieuwsgierig naar het raam. De wolkenlierten in de lucht werden op een bijna spookachtige manier verlicht door de maan. Een waas van dunne ijskristallen bedekte de daken en de straatstenen. Ze waren ook zichtbaar op de jassen van de twee ruiters. Die hadden dikke bontmutsen op als bescherming tegen de kou. Zo'n muts zou Elisabeth naar en van school goed kunnen gebruiken, schoot het door me heen.

De ruiters stopten voor ons huis. Ze keken heel even om zich heen, waarna een van hen van zijn paard steeg en de trap op ging. Ging hij naar meneer Niedermayer?

Een paar tellen later klonk er gebonk op de deur en het geluid galmde door het hele huis. Ik keek bezorgd naar mijn moeder en mijn zus. Elisabeth bewoog, terwijl mijn moeder rustig verder sliep. De medicijnen hadden een licht bedwelmende werking en ik hoopte dat ze er ook mooie dromen van kreeg.

Er werd opnieuw geklopt en het dreunde nog harder door het huis. Elisabeth werd wakker.

‘Wat is er aan de hand?’ vroeg ze.

‘Niets. Het zijn alleen een paar ruiters. Ze hebben zich waarschijnlijk vergist in het adres. Ga maar weer slapen.’

Ik wist dat Elisabeth dat niet zou doen. Er gebeurde hier zo weinig dat zelfs het kleinste voorval mijn zusje net zo nieuwsgierig maakte als mij.

Beneden hoorde ik de deur opengaan. Ik strekte mijn hals. En ik zag inderdaad meneer Niedermayer naar buiten komen. Hij had een donkere kamerjas over zijn nachthemd aangetrokken en stond wild te gebaren naar de ruiters.

De man, van wie ik eerst niet veel meer zag dan zijn bontmuts, stak nu sussend zijn armen omhoog, waarna zijn hand onder zijn jas verdween en er een kleine envelop tevoorschijn kwam. Hij zei iets tegen meneer Niedermayer wat ik niet kon verstaan. Onze huisbaas keek hem verbaasd aan, draaide de envelop om en knikte. Vervolgens ging hij weer naar binnen.

Ik had het dus bij het juiste eind gehad: de mannen waren bodes. Wat voor boodschap zouden ze meneer Niedermayer hebben gebracht? Ik wist niet of hij familie had die verder weg woonde, maar als dat zo was dan was er beslist iets ergs gebeurd. Waarom zou er anders ’s avonds laat een bericht worden bezorgd?

Voordat de bode weer op zijn paard ging zitten, keek hij naar boven. Hij was een jaar of tien ouder dan ik. Zelfs in het bleke maanlicht kon ik zien dat zijn ogen dezelfde grijstint hadden als sneeuwwolken. Toen hij me ontdekte, verscheen er een wonderlijke glimlach op zijn gezicht.

Ik ging snel weg bij het raam en had geen idee waarom mijn hart zo tekeeringing. Het kon toch eigenlijk geen kwaad dat ik uit het raam had gekeken? Met al het lawaai dat de mannen hadden gemaakt, was ik vast niet de enige. En toch vond ik het opeens onaangenaam dat hij me in mijn armoedige nachtpon had gezien. Een dwaze gedachte, want hij had er natuurlijk weinig van meegekregen.

Terwijl de mannen wegreden, liep ik terug naar mijn bed. Ik was nog maar net onder de dekens gekropen of ik hoorde voetstappen de trap op komen.

Even later werd er op onze deur geklopt.

Elisabeth kwam overeind. 'Wie kan dat nou zijn?'

Ik reageerde niet en ging naar de deur.

Toen ik hem opendeed, zag ik meneer Niedermayer staan. In zijn ene hand had hij een lamp, in de andere de envelop die de ruiter hem had overhandigd.

Een tel lang hield ik mijn adem in. Mijn hart ging nu nog harder tekeer.

'Dit werd net voor jou afgegeven, Anna,' zei hij. 'Hier.'

Ik trok verbaasd mijn wenkbrauwen op en aarzelde bij het aanpakken van de brief. Wat zou erin staan?

'Wie zou mij nou schrijven?' vroeg ik. 'En wie waren die mannen?'

'Dat hebben ze niet gezegd.'

Ik nam de verzegelde envelop van hem over, keek naar het wapen dat was afgedrukt in was en streek peinzend over het papier. Het voelde glad en zwaar aan. Met bonzend hart verbrak ik het zegel en scheurde de envelop open.

Het vel papier dat ik eruit haalde, was voorzien van een wapen en een kroon. Het handschrift daaronder was sierlijk en duidelijk, en toch begreep ik er geen woord van.

Ik schudde beduusd mijn hoofd en liet het vel papier aan meneer Niedermayer zien.

'Kunt u daar wijs uit worden?'

Niedermayer nam de zinnen vluchtig door en ook hij schudde zijn hoofd. 'Nee, dat zijn geen Duitse woorden.'

'En die mannen hebben helemaal niet gezegd wie ze waren? Waar ze vandaan kwamen?'

Ik zag meneer Niedermayer ineenskrimpen door mijn vragen, alsof er dikke regendruppels op zijn kale hoofd spatten.

‘Ze hebben niets gezegd en ik kan je dus helaas niet helpen.’

Ik liet mijn hoofd zakken en een gevoel van onrust maakte zich van me meester. Wie zou mij nou een bericht kunnen sturen in een vreemde taal? Misschien was het een vergissing...

‘Je kunt het beste meteen morgenochtend naar de professor aan de rand van het dorp gaan,’ zei meneer Niedermayer. ‘Ik ken verder niemand die verstand heeft van vreemde talen.’

Ik knikte. Ik kende de oude professor van gezicht. Hij was een keer in onze glasmakerij geweest om een set wijnglazen te bestellen die hij cadeau wilde doen. We hadden verder niet met elkaar gepraat. Wel was hij toen wat merkwaardig op me overgekomen.

‘Ja, goed, dat doe ik. Welterusten, meneer Niedermayer. En dank u voor de brief.’

‘Niets te danken.’ Hij draaide zich om en verdween. Ik liep met de envelop in mijn hand terug naar bed. Ondertussen was ook mijn moeder wakker geworden.

‘Wat is er gebeurd?’ vroeg ze slaapdrongen.

‘Ik weet het niet,’ antwoordde ik en ik streek met mijn duim over het wapenzegel op de envelop. ‘Twee ruiters hebben een boodschap voor me afgegeven, ik kan het alleen niet lezen. Meneer Niedermayer vindt dat ik naar de oude professor moet gaan.’

‘Naar de professor?’ Haar geest was nog steeds beneveld door de medicijnen.

‘Ik vertel het je morgen wel, mama,’ zei ik. ‘Ga maar lekker verder slapen, alles is in orde.’

Ze leek gehoor te geven aan mijn aansporing, want even later werd haar ademhaling weer regelmatig.

Dat gold niet voor Elisabeth. Ze stapte uit haar bed en kroop bij mij onder de dekens. ‘Laat eens zien,’ zei ze en ze pakte de brief.

‘Ken jij vreemde talen dan?’ vroeg ik, maar Elisabeth ging helemaal op in het bestuderen van het wapen met de kroon.

‘Dat ziet eruit als het wapen van een koning,’ stelde ze vast. ‘Misschien word je wel uitgenodigd voor een bal.’

‘We zijn hier niet in een sprookje beland,’ antwoordde ik, hoewel het idee me wel aanstond. In een prachtige jurk tot middernacht dansen met een wondermooie prins en dan een schoen verliezen zodat de prins naar mij op zoek moest gaan... Voor dat soort verhalen had ik als kind een zwak gehad. Mijn moeder had ze me voor het slapengaan verteld en mijn vader als we op pad waren. Tot de spullen die bij de veiling van onze bezittingen werden aangeboden, had ook een schitterend prinselijk paar van glas behoord: een prinses in een blauwe jurk en een prins met donker krulhaar. Geen enkel voorwerp dat mijn vader had gemaakt, kon ik me zo goed herinneren als dat.

Na zijn dood had ik echter moeten leren dat er geen goede feeën bestonden die mooie kleding en koetsen konden toveren en ervoor zorgden dat er voor de deur een prins opdook om het arme meisje te redden.

‘Geloof jij erin?’ hoorde ik mijn zusje vragen. ‘De meester op school heeft ons verteld dat de gebroeders Grimm hun sprookjes van eenvoudige mensen hadden. Die vertelden ze aan hen en die gebroeders schreven ze op. Wie weet zit er toch een kern van waarheid in.’

‘In een prinses die honderd jaar slaapt? Of in een arm meisje dat van een duif in een boom een gouden jurk krijgt?’

‘Je zou weer eens naar het graf van papa kunnen gaan om met hem te praten. Misschien helpt hij je.’

Van die opmerking werd ik stil. Sinds de begrafenis was ik niet zo vaak bij het graf van onze vader geweest. Het idee dat hij onder de grond eenzaam in zijn kist lag, brak mijn hart. Ik kon niet naar de berg aarde op zijn graf kijken zonder terug te

denken aan het moment waarop de meubelmaker het deksel van de kist boven hem had gesloten.

‘Het spijt me,’ zei Elisabeth uiteindelijk toen ze merkte dat ik verdrietig werd. ‘Ik kan maar beter weer naar mijn eigen bed gaan.’

‘Nee, je mag gerust blijven,’ zei ik en ik sloeg mijn arm om haar heen. Toen we kleiner waren, was Elisabeth vaak bij me in bed gekropen. Dan vertelden we elkaar verhalen waarin heel vaak spiegels voorkwamen. Meestal waren de spiegels daarin de poorten naar andere werelden waarin een moedige prinses avonturen beleefde.

Ik vroeg me nu af of er achter de spiegels nog een andere Anna was die een leven leidde zoals haar vader dat eigenlijk voor zich had gezien. Een gelukkige Anna die zorgeloos door het leven kon gaan.

3

Het zondagse gelui van de kerkklokken galmde over de daken van de huizen in Spiegelberg. 's Nachts was er nog meer sneeuw gevallen, zodat we moesten oppassen dat we bij het verlaten van het huis niet languit op de grond zouden vallen.

Ondanks haar slechte gezondheidstoestand had mijn moeder erop gestaan om met elkaar naar de kerk te gaan. Ze wilde God vragen haar een wat betere gezondheid te geven.

Het raakte me tot diep in mijn ziel om te moeten toekijken hoeveel moeite het haar kostte om over straat te lopen. Ik had haar het liefst in een handkar gezet. Maar dat zou pas echt vernederend zijn geweest en daarom ondersteunden Elisabeth en ik haar zo goed en zo kwaad als we konden.

Op de huizen waar we langskwamen, lag een dikke laag sneeuw. Het leek soms alsof ze een muts van schapenwol op hadden. In de tuin van de schoenmaker rees een hoge spar op als een eeuwenoude wachter van ijs. Een deel van de straten was schoongeveegd, maar vooral in nauwe doorgangen begon de sneeuw zich op te hopen. Het pad langs de kerkmuur was echter schoon.

Voor het hek stonden talloze mensen die ons deels met een vragende en deels met een medelijdende blik aankeken. Het lot van Martin Härtel, mijn vader, had veel inwoners van Spiegelberg geraakt, omdat het tekenend was voor de situatie in het dorp.

Sinds de grote spiegelmakerij ruim honderd jaar geleden